

Jerzy Romanow, Wojciech Chudy, Andrzej Dwilewicz, Zbigniew Lissak, Wiesław Piszczalowski

Kościarn, woj. leszczyńskie. Rynek 23

Informator Archeologiczny : badania 15, 232-233

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Na południe od obecnej bryły Domu Opata odsłonięto kanał o szerokości 3 m, biegnący po osi W-E. Brzeg kanału od strony południowej umocniony był rzędem pali drewnianych. Z wnętrza kanału uzyskano bogaty materiał ceramiczny - siwaki, kamionka - datowany na XIV-XV wiek. Brzeg kanału obudowany był ponadto murem kamiennym bez zaprawy. Na jego osi zlokalizowane są dwa filary kamienne z zachowanymi łukami konstrukcyjnymi tworzącymi w przeszłości jego obudowę. Zagruzowanie kanału wyznacza ceramika, XVIII wieku. Na przedłużeniu odkrytej ściany zachodniej Domu Opata w kierunku północnym odsłonięto mur kamienno-ceglany o bliżej nieokreślonej funkcji. W części zachodniej wykopu odkryto jeszcze dwa kamienne mury ogrodzeniowe.

Po stronie zachodniej Domu Opata w wykopie X odkryto kolejne wnętrza piwnic dużego budynku, zlokalizowanego pomiędzy nim a skrzydłem zachodnim klasztoru, jak też przylegający do niego fragment krużganka.

W całości odsłonięto piwnicę o wymiarach 3,4 x 5,1 m z dość dobrze zachowanymi dwoma poziomami posadzek ceglanych. Z pomieszczenia tego prowadziło przejście do piwnicy sąsiedniej /odsłoniętej w 1978 r. /, jak też wyjście na zewnątrz w ścianie północnej.

Sąsiadującą z nią od strony zachodniej piwnicę odsłonięto tylko częściowo. Zlokalizowano w niej dobrze zachowaną dolną część pieca /XVI w. /.

Zlokalizowany po stronie południowej budynku fragment krużganka posiada szerokość 3 m i stanowi jego kontynuację /wykop III A/1980/. Przylega do ściany południowej wspomnianego budynku, część otwartą tworzyła ażurowa konstrukcja oparta na filarach kamiennych o rozstawie 3 m jeden od drugiego.

Nie udało się w tej części wykopu uzyskać poziomu użytkowego krużganka. Znaleziono jedynie w jego wnętrzu dużą ilość kształtek.

Na zewnątrz, po przeciwległej stronie budynku, odsłonięto dwa poziomy bruku kamiennego. Dolny bruk, datowany monetą na XVI wiek, tworzył wyraźny kanał ściekowy.

Badania będą kontynuowane.

KOŚCIAN
woj. leszczyńskie
Rynek 23

PP Pracowni Konserwacji
Zabytków
Pracownia Archeologiczno-
Konserwatorska
Oddział we Wrocławiu

Badania prowadzili: dr Jerzy Romanow, mgr Wojciech Chudy, mgr Andrzej Dwilewicz, mgr Zbigniew Lissak, mgr Wiesław Piszczalowski /autor sprawozdania/. Finansował WKZ w Lesznie. Pierwszy sezon badań. Budynek mieszkalny z XIV-XV w.

Badania archeologiczno-architektoniczne piwnic budynku Rynek 23 w Kościanie prowadzone były w okresie od 15 września do 5 października 1981 r. Program prac przewidywał:

- 1/ funkcjonalno-przestrzenne rozpoznanie obiektu,
- 2/ określenie ewentualnych faz budowy i rozbudowy obiektu,
- 3/ korelacja budowli obiektu ze stratygrafią warstw osadniczych,
- 4/ wykonanie przekrojów archeologicznych do poziomu calca.

Przed przystąpieniem do prac badawczych wykonano inwentaryzację obiektu w skali 1:50 oraz wysokościową osnowę pomiarową. Wykopy badawcze założono w narożnikach pomieszczeń oraz w sąsiedztwie murów kapitałnych. W wyniku badań archeologiczno-architektonicznych wydzielono 3 fazy przebudowy obiektu.

Analiza materiału zabytkowego 2 warstw kulturowych skorelowanych z najstarszą fazą budowy i zespołu piwnic pozwala na datowanie obiektu na przełom XIV/XV w.

Najstarsze ślady osadnictwa stwierdzone w wykonanym przekroju archeologicznym związane są z warstwą 9 datowaną na II połowę XIII wieku.

Badania zakończono.

KOWAL
woj. wrocławskie

Uniwersytet Łódzki
Katedra Archeologii

Badania prowadził doc. dr hab. Leszek Kajzer. Finansował WKZ we Wrocławku. Pierwszy sezon badań. Zamek średniowieczny i nowożytny.

Prace miały charakter rozpoznawczy. Celem ich była lokalizacja zamku, identyfikacja jego relikwów, a także próba poznania układu stratygraficznego i zabudowy obiektu, rozebranego u schyłku XVIII wieku przez starostę Michała Sokołowskiego. W badaniach posługiwano się analizą planów katastralnych, zachowanych relikwów murowanych, układu urbanistycznego. Przeprowadzono także badania powierzchniowe. Założono dwa wykopy o łącznej powierzchni 16 m² i kubaturze 40 m³.

Stwierdzono, że zamek w Kowalu zlokalizowany był pomiędzy obecnymi ulicami: Zamkową, Kazimierza Wielkiego i Kołłątaja, na cypiu wysoczyzny wcinającym się w zabagnione podmokłe łąki doliny Rakutówki. Zajmował północny skraj cypła, u jego nasady ulokowane zostało miasto. Średnica "półwyspu miejskiego" wynosi około 300 m, w jego centrum znajdował się rynek - obecny plac Rejtana. Ślady osadnictwa średniowiecznego i nowożytnego ograniczone są biegiem warstw 95, 0-96, 0 n. p. m.

Badania pozwoliły określić zasięg terenu zajętego przez zamek od północy i zachodu. Stwierdzono trzy zasadnicze poziomy chronologiczne, odpowiadające wiekom XX, XIX i XVIII-XVII/XVI. Badania dostarczyły